

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

Перелік контрольних питань формується відповідно до структури програми навчальної дисципліни і містить наступні питання:

Цивільне право (загальна частина)

1. Поняття, предмет, метод та система цивільного права.
2. Принципи та функції цивільного права.
3. Цивільні правовідносини: поняття, елементи, види, підстави виникнення.
4. Цивільна правоздатність фізичної особи. Обмеження правоздатності.
5. Поняття та види цивільної дієздатності фізичної особи.
6. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою: підстави та правові наслідки
7. Оголошення фізичної особи померлою: підстави та правові наслідки.
8. Підстави та правові наслідки обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною.
9. Поняття та ознаки юридичної особи.
10. Правосуб'єктність юридичної особи та порядок її реалізації.
11. Порядок виникнення юридичних осіб.
12. Припинення юридичної особи: форми, порядок, підстави.
13. Види юридичних осіб. Поняття та види господарських товариств.
14. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
15. Речі як об'єкти цивільних прав.
16. Дії як об'єкти цивільних прав.
17. Поняття та ознаки правочину.
18. Умови дійсності правочину.
19. Класифікація правочинів.
20. Форма правочину. Правові наслідки недодержання форми правочину.
21. Поняття та види нікчемних правочинів.
22. Поняття та види оспорюваних правочинів.
23. Правові наслідки визнання правочину недійсним.
24. Представництво: поняття, види, передоручення.
25. Поняття та види довіреностей.
26. Форма, зміст та строк дії довіреності.
27. Припинення представництва за довіреністю.
28. Способи захисту суб'єктивних прав та інтересів.
29. Поняття строку та терміну в цивільному праві. Порядок їх обчислення.
30. Види строків у цивільному праві.
31. Поняття, значення та види строків позовної давності.
32. Початок перебігу позовної давності.
33. Зупинення та переривання перебігу позовної давності.

34. Поняття, види та форми цивільно-правової відповідальності.
35. Умови цивільно-правової відповідальності.
36. Протиправність діяння як умова цивільно-правової відповідальності.
37. Шкода як умова цивільно-правової відповідальності.
38. Вина як умова цивільно-правової відповідальності.
39. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.
40. Поняття та зміст права власності.
41. Види права власності.
42. Поняття та види підстав набуття права власності.
43. Момент набуття права власності.
44. Знахідка як спосіб набуття права власності.
45. Скарб як спосіб набуття права власності.
46. Підстави припинення права власності.
47. Право спільної власності.
48. Речові права на чуже майно.
49. Віндикаційний позов як спосіб захисту права власності.
50. Негаторний позов як спосіб захисту права власності.
51. Поняття та класифікація особистих немайнових прав фізичної особи.
52. Поняття, суб'єкти, об'єкти авторського права.
53. Поняття, зміст та строк дії авторського права.
54. Суміжні права.
55. Поняття, елементи та підстави виникнення зобов'язань.
56. Виконання та припинення зобов'язань.
57. Поняття, зміст та порядок укладення договору.
58. Види договорів.
59. Поняття та види способів забезпечення виконання зобов'язань.
60. Поняття та види неустойки.
61. Застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
62. Порука та гарантія як способи забезпечення виконання зобов'язань.
63. Поняття спадщини. Час і місце відкриття спадщини.
64. Усунення від права на спадкування.
65. Спадкування за законом. Коло спадкоємців за законом.
66. Види заповітів.
67. Форма заповіту.
68. Види заповідальних розпоряджень заповідача.
69. Здійснення права на спадкування.
70. Спадкування за правом представлення. Спадкова трансмісія.

Цивільне право (особлива частина)

1. Поняття та юридична характеристика договору купівлі-продажу.
2. Права та обов'язки покупця за договором купівлі-продажу.
3. Права та обов'язки продавця за договором купівлі-продажу.
4. Договір міни.
5. Договір роздрібною купівлі-продажу.
6. Договір поставки: поняття та юридична характеристика.

7. Договір дарування: поняття та юридична характеристика.
8. Форма договору дарування.
9. Розірвання договору дарування.
10. Пожертва як особливий вид договору дарування.
11. Договір довічного утримання (догляду): поняття та юридична характеристика.
12. Підстави та правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду).
13. Правові наслідки смерті набувача та припинення юридичної особи-набувача за договором довічного утримання (догляду).
14. Договір найму (оренди): поняття та юридична характеристика.
15. Права наймача за договором найму (оренди).
16. Обов'язки наймача за договором найму (оренди).
17. Права та обов'язки наймодавця за договором найму (оренди).
18. Припинення договору найму (оренди).
19. Договір прокату.
20. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
21. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
22. Договір найму транспортного засобу.
23. Договір лізингу: поняття та юридична характеристика.
24. Види лізингу за законодавством України.
25. Договір найму (оренди) житла: поняття та юридична характеристика.
26. Оренда житла з викупом.
27. Права наймача за договором найму (оренди) житла.
28. Обов'язки наймача за договором найму (оренди) житла.
29. Права та обов'язки наймодавця за договором найму (оренди) житла.
30. Розірвання договору найму (оренди) житла.
31. Договір позички.
32. Розірвання договору позички.
33. Договір підряду: поняття та юридична характеристика.
34. Права підрядника за договором підряду.
35. Обов'язки підрядника за договором підряду.
36. Права замовника за договором підряду.
37. Обов'язки замовника за договором підряду.
38. Відповідальність сторін за договором підряду.
39. Договір побутового підряду.
40. Поняття та види перевезень.
41. Договір перевезення вантажу: поняття та юридична характеристика.
42. Обов'язки перевізника за договором перевезення вантажу.
43. Обов'язки відправника за договором перевезення вантажу.
44. Обов'язки одержувача за договором перевезення вантажу.
45. Відповідальність перевізника за втрату, нестачу, псування та пошкодження вантажу.
46. Підстави звільнення перевізника від відповідальності за договором перевезення вантажу.

47. Договір перевезення пасажирів та багажу.
48. Договір зберігання: поняття та юридична характеристика.
49. Види зберігання.
50. Обов'язки поклажодавця за договором зберігання.
51. Обов'язки зберігача за договором зберігання.
52. Відповідальність поклажодавця за договором зберігання.
53. Відповідальність зберігача за договором зберігання.
54. Зберігання речей в готелі.
55. Договір охорони: поняття та юридична характеристика.
56. Договір охорони квартир.
57. Підстави звільнення охорони від відповідальності за договором охорони об'єктів.
58. Поняття, види та форми страхування.
59. Основні страхові поняття.
60. Договір страхування: поняття та юридична характеристика.
61. Права та обов'язки сторін за договором страхування.
62. Умови та порядок здійснення страхової виплати. Відмова від здійснення страхової виплати.
63. Договір доручення.
64. Договір комісії.
65. Договір позики.
66. Кредитний договір.
67. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.
68. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу.
69. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
70. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
71. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
72. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.
73. Поняття та елементи деліктних зобов'язань.
74. Відмінності між договірною та деліктною відповідальністю.
75. Система деліктних зобов'язань.
76. Змішана вина у деліктній відповідальності.
77. Право регресу.
78. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист.
79. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності.
80. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою.
81. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом місцевого самоврядування або їх посадовими особами.
82. Підстави та умови відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.

83. Порядок відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
84. Порядок поновлення службових, пенсійних, житлових, інших особистих і майнових прав громадянина в разі завдання йому шкоди правоохоронними органами.
85. Відшкодування моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
86. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою.
87. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою.
88. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою та особою, цивільна дієздатність якої обмежена.
89. Відшкодування шкоди, завданої особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.
90. Поняття та ознаки джерела підвищеної небезпеки. Види джерел підвищеної небезпеки.
91. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
92. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки.
93. Відшкодування ядерної шкоди.
94. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я фізичної особи.
95. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я малолітньої або неповнолітньої особи.
96. Визначення заробітку (доходу), втраченого внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я фізичної особи, яка працювала за трудовим договором.
97. Визначення доходу, втраченого внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я фізичної особи-підприємця.
98. Особливості відшкодування додаткових витрат в разі завдання шкоди каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я.
99. Підстави зміни розміру відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.
100. Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи.
101. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.
102. Відшкодування витрат на поховання.
103. Правовий інститут компенсації моральної шкоди та сфера його дії.
104. Спосіб та розмір відшкодування моральної шкоди.
105. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

СИТУАТИВНІ ЗАВДАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

Задача 1

Душевнохворий Симоненко завдав тілесних ушкоджень Котову, пошкодив його автомобіль і розбив годинник.

Визначте, який вид деліктних зобов'язань має місце в даній ситуації та назвіть його структурні елементи?

Задача 2

Громадянин Федоров, який ніде не працював, під час сварки з сусідом внаслідок отриманої травми від останнього став інвалідом II групи. Через 3 роки після присудження відшкодування, Федоров звернувся до суду з заявою про збільшення його розміру.

Чи має потерпілий таке право і на якій підставі?

Задача 3

Учні кулінарного коледжу під час перерви грали у дворі в футбол. Від удару по м'ячу Петрова, якому 16 років, було розбито вікно пекарні "Домашня випічка". Дрібне скло впало на посуд з тістом, що готувалось для випічки пиріжків.

Петров відмовився відшкодувати завдані збитки, оскільки він є неповнолітнім. Тоді пекарня звернулася з позовом до суду з вимогою стягнути вартість скла (7 000 грн.), 3 000 грн. як плату за роботу за встановлення скла, а також 2 000 грн. за невипечені та непродані пиріжки.

Хто має відшкодувати завдану шкоду та в якому розмірі?

Задача 4

Відносно Іваненка було відкрито кримінальне провадження та обрано запобіжний захід у вигляді взяття під варту. У зв'язку з цим Іваненко перебував 6 місяців у слідчому ізоляторі. Під час судового розгляду було встановлено, що в його діяннях відсутній склад кримінального правопорушення. Суд ухвалив виправдувальний вирок.

На які види відшкодування має право Іваненко? В якому порядку буде поновлено його трудові, житлові та інші права?

Задача 5

Будівельна організація направила бригаду будівельників для ремонту складського приміщення. Під час ремонтних робіт один з будівельників був травмований. Висновком МСЕК встановлено 60% втрати професійної працездатності.

Будівельна організація відмовилася відшкодувати завдану шкоду, оскільки шкода сталася не з її вини.

Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.

Задача 6

ТОВ має до ПАТ грошову вимогу в розмірі 100 тис. грн. В свою чергу, ПАТ має вимогу до ТОВ про виплату 40 тис. грн. Строк позовної давності за вимогою ПАТ до ТОВ сплив.

Чи можливе зарахування вказаних вимог?

Задача 7

Бутенко продав свою частку в праві спільної часткової власності на будинок, не повідомивши про це іншого співвласника Дудіна.

Як Дудін може захистити свої порушені права?

Задача 8

Розподіліть наведені нижче правочини на дві групи – нікчемні та оспорювані: вчинений особою під впливом обману; вчинений недієздатною особою; вчинений особою під впливом помилки; вчинений малолітньою особою за межами її дієздатності; правочин, що порушує публічний порядок; фіктивний правочин.

Задача 9

Потрапивши в автомобільну аварію, Титаренко одержав струс мозку і часто скаржився на головний біль. Невдовзі після аварії він продав будинок та інше майно і переїхав жити в село до свого рідного брата. Син Титаренка звернувся з вимогою до покупців повернути все майно, вважаючи, що батько після аварії став недієздатним.

Чи правомірні вимоги сина?

Задача 10

Після смерті Антоненка залишилось таке майно: приватизована спадкодавцем квартира, на яку він не встиг отримати відповідні документи; самовільно побудований гараж; кооперативний садовий будинок, за який повністю сплачені пайові внески.

Що з перерахованого майна входить до складу спадщини?

Задача 11

Після смерті Воронова з'ясувалося, що він все своє майно заповів рідній тітці, хоча в нього залишилися неповнолітня дочка, батьки пенсійного віку та непрацездатний брат.

Хто має право на обов'язкову частку в спадщині?

Задача 12

Антонов, збираючись їхати в службове відрядження в Австралію, продав зимові речі Морозову. Через рік з'ясувалося, що Антонов нікуди не їде і тому звернувся з позовом до суду про визнання правочину недійсним, як укладеним внаслідок помилки.

Чи задовольнить позов суд?

Задача 13

Що з перерахованого може виступати об'єктом авторського права: твори народної творчості (фольклор), винахід, твори архітектури, літературний письмовий твір, державні нагороди, лекція?

Задача 14

Чи може фізична особа, дієздатність якої обмежена внаслідок зловживання спиртними напоями, укладати без згоди піклувальника:

- дрібні побутові правочини;
- договір купівлі-продажу земельної ділянки;
- договір дарування валютних цінностей у сумі, яка дорівнює 5-ти неоподатковуваним мінімумам доходів громадян;
- складати заповіт.

Задача 15

Загальними зборами територіальної громади села Олешків Кагарлицького району Київської області було прийнято рішення про створення на її території підприємницького товариства «Молоко найвищої якості» та спільного комунального підприємства «Безпека довкілля».

Деякі мешканці виступили проти такої ініціативи територіальної громади, посилаючись на те, що територіальні громади таких повноважень не мають.

Чи законні вимоги окремих мешканців селища Олешків?

Назвіть правові форми участі держави, територіальних громад у цивільних відносинах.

Задача 16

Колекціонер придбав у Приватної особи роботу української художниці Катерини Білокур, але згодом було виявлено, що картина – підробка.

Договір між Колекціонером та Приватною особою було визнано недійсним.

Які правові наслідки можуть настати для приватної особи, якщо:

1. Вона продавала картину, не знаючи, що це не оригінал.

2. Якщо вона знала, що картина не належить авторству Катерини Білокур?

Задача 17

Іноземний громадянин, який на законних підставах перебуває на території України одружився з громадянкою України, яка згодом померла. Інших спадкоємців у померлої жінки, крім чоловіка-іноземця, немає. В якості спадкового майна, серед іншого, чоловік отримав: квартиру у м. Києві, дачний будинок у с. Конча-Заспа, присадибну земельну ділянку та земельну ділянку сільськогосподарського призначення (2 га).

Які з названих об'єктів спадщини перейдуть у власність іноземця? Щодо яких об'єктів існують законодавчі заборони?

Задача 18

Гр. Адаменко звернувся до суду із заявою про набуття ним права власності на автомобіль, який він взяв у користування у гр. Вовнянко у 2020 р. на підставі договору найму (оренди) транспортного засобу, строком на 2 роки.

В 2021 р. гр. Вовнянко виїхав за кордон, і до нинішнього часу в Україну не повернувся. Впродовж усього часу на зв'язок з гр. Адаменко не виходив.

Чи є обґрунтованою вимога гр. Адаменка про набуття ним права власності на даний транспортний засіб?

Яке рішення має прийняти суд?

Які ви знаєте строки набувальної давності?

Задача 19

Перерахуйте обставини, за яких може бути задоволений віндикаційний позов.

Назвіть основні відмінності віндикаційного та негаторного позовів.

Задача 20

Гр. Вакуленко, споруджуючи гаражний бокс на своїй присадибній ділянці, вивантажив дві машини щебеню та машину піску на проїжджій частині вулиці, чим обмежив можливість доїзду до своїх будинків та гаражів трьом сусідам. На усне звернення сусідв. Гр.. Вакуленко, запевнив. Що протягом дня проїжджу частину буде звільнено. Проте, ситуація не змінилась протягом 3-х діб, а сам Вакуленко виїхав із селища.

Які дії можуть вжити сусіди? В разі їхнього звернення до суду який позов може бути пред'явлено? Охарактеризуйте даний цивільно-правовий засіб захисту права власності.

Задача 21

Назвіть, які цивільно-правові конструкції за своїм змістом наближені до цесії? Назвіть переваги цесії порівняно з іншими, подібними до цесії, цивільно-правовими договорами.

Задача 22

Після смерті матері, гр. Борисенко звернувся до нотаріальної контори із заявою про прийняття спадщини. Однак, нотаріус повідомив сина про те, що спадщина не відкривалась і право на спадкування у нього виникне у разі смерті батька.

Гр. Борисенко звернувся до юридичної консультації за роз'ясненнями. Дайте кваліфіковану відповідь.

Задача 23

Гр. Кириленко (1935 р.н.) перебуваючи у шлюбі з гр.. Василенко (1965 р.н.) уклав спадковий договір з гр. Гавриленко, попередньо виділивши свою частку майна у праві спільної сумісної власності подружжя.

Після смерті гр. Кириленка (2019 р.) майно, визначене у спадковому договорі, перейшло у власність гр. Василенка.

Дружина померлого, яка з 2009 р. перебуває та проживає в Італії, про смерть чоловіка дізналася від колишніх сусідів та повернулася в Україну й звернулася до суду з позовом про визнання спадкового договору недійсним та визнання її єдиною спадкоємицею померлого.

Чи правомірні вимоги дружини гр. Кириленка?

Чи може суд за даних обставин визнати спадковий договір недійсним?

У яких випадках спадковий договір може бути розірваний?

Задача 24

У 1997 р. загинув гр. Сіренко А.С., а у 2017 р. помер його батько гр. Сіренко С.К. На момент відкриття спадщини в числі спадкоємців залишились дружина та онук померлого.

Які положення спадкового права повинні бути застосовані щодо спадкування онуком.

Які особи і за яких обставин можуть спадкувати за правом представлення?

Задача 25

Чи належить до категорії заповідальних розпоряджень:

- охорона спадкового майна до набрання законної сили рішенням суду про визнання спадщини відумерлою;
- вимога спадкодавця щодо форми здійснення ритуалу поховання;
- призначення спадкодавцем виконавця заповіту;
- укладення спадкодавцем спадкового договору;
- визначення спадкодавцем частки спадщини кожного із спадкоємців;
- покладання спадкодавцем на спадкоємців обов'язку вчинити певні дії, спрямовані на досягнення суспільно корисної мети?

Чи існують інші заповідальні розпорядження? Якщо так, то які саме?

Задача 26

Гр. Власенко – інвалід 1 групи (бронхіальна астма, висока ампутація нижніх кінцівок), перебуваючи на обліку на отримання житла разом з: сином – військовослужбовцем; невісткою – доктор юридичних наук; та двома онуками (Грицько, Надійка 2005 та 2006 р. народження) отримав ордер на двокімнатну квартиру (11 поверх 24-ох поверхового будинку), звернувся до юридичної консультації з питанням – чи не порушені його житлові права.

Дайте кваліфіковану відповідь.

Задача 27

Два брата, Сергій та Андрій, отримали у спадок житловий будинок, який перебував у них на праві спільної часткової власності – $\frac{1}{2}$ належала Сергію, $\frac{1}{2}$ належала Андрію. За домовленістю між братами, Сергій проживав зі своєю сім'єю і користувався трьома кімнатами, а Андрій – двома кімнатами. Кухня в

будинку знаходилася у спільному користуванні. Андрій вирішив поїхати до іншого міста, де йому запропонували роботу, у зв'язку з чим знайшов покупця на свою частину будинку. Сергій був категорично проти продажу частини будинку сторонній особі.

Нотаріус, до якого звернулися Андрій і покупець, відмовився посвідчити договір купівлі-продажу.

Проаналізуйте ситуацію. Який порядок поділу та виділу у натурі частки майна, що є у спільної часткової власності? Який порядок купівлі частки у праві спільної часткової власності?

Задача 28

Під час проходження археологічної практики студенти другого курсу історичного факультету ОДУ Сіренко та Петров знайшли на розкопках кургану декілька старовинних золотих прикрас. Сіренко запропонував Петрову розділити знайдені старовинні прикраси між собою.

Чи законна пропозиція Сіренка? Які дії повинні вчинити Петров та Сіренко згідно чинного законодавства України?

Задача 29

У 2018 р. подружжя Сіренків придбало автомобіль. У 2019 р. в нотаріальній конторі було посвідчено договір дарування на ім'я дружини, а в липні 2020 р. шлюб був розірваний. Але чоловік продовжував користуватися автомобілем і після розірвання шлюбу. Сіренко звернулася до суду з позовом про повернення їй автомобіля. Відповідач проти позову заперечував, вважаючи, що права власності у Позивача на автомобіль не виникло, оскільки автомобіль їй не передавався (а це є обов'язковою умовою договору дарування), і належить їм на праві спільної сумісної власності. Позивач стверджувала, що оскільки договір був нотаріально посвідчений, то у неї виникло право власності на автомобіль.

Як повинен бути вирішений спір?

Задача 30

До суду звернулось ТОВ «Світанок», яке займається виробництвом кондитерських виробів за захистом свого порушеного права інтелектуальної власності на комерційне найменування. В обґрунтування позовних вимог ТОВ «Світанок» заяві, що відповідне товариство було зареєстровано у 1993 році, проте вони дізналися, що три роки тому було зареєстрована інша юридична особа з найменуванням, у якому зазначена назва «Світанок».

У відзиві на позовну заяву Відповідач зазначив, що займаються виготовленням приладів для освітлення приміщення, а не кондитерських виробів і у найменуванні мають іншу організаційно-правову форму, а тому не порушують прав на комерційне найменування.

Чи було у даному випадку порушено право на комерційне (фірмове) найменування юридичної особи?